

Onderwerp: **Programmabegroting 2023 gemeente Diemen**

Datum: 27 september 2022
Portefeuillehouder: J.D.W. Klaasse
Team: Team Bestuurs- en Directieadvies
Steller: Koen Deutekom
020 - 314 4814
koen.deutekom@diemen.nl

Gevraagde beslissing

1. Vaststellen van de 'Programmabegroting 2023' inclusief de nieuwe beleidsvoorstellen zoals opgenomen in bijlage 1 'Nieuw beleid in de Programmabegroting 2023' en de tekstaanpassingen zoals opgenomen in bijlage 2 'Erratum Programmabegroting 2023'.

Relevante achtergrondinformatie

Voorgeschiedenis

Zoals gewoonlijk is de kadernota de basis voor het opstellen van de begroting. Alle autonome ontwikkelingen en uitgangspunten uit de Kadernota 2023 zijn verwerkt in deze Programmabegroting 2023. Daarnaast zijn de ambities voor 2023 vertaald vanuit het nieuwe coalitieakkoord 'Diemen met elkaar en voor elkaar'. Tenslotte zijn in deze begroting de inkomsten vanuit het Rijk gebaseerd op de Meicirculaire 2022 van het Gemeentefonds.

Met de vaststelling van deze begroting worden de budgetten en activiteiten voor 2023 vrijgegeven.

De begroting 2023 toont onderstaand meerjarenperspectief:

Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
Structureel	1.100	1.995	3.780	-210
Incidenteel	-970	-250	-60	0
Saldo meerjarenraming	130	1.745	3.720	-210

In 2023 sluit de begroting af met een verwacht positief saldo van € 130.000. Het structurele saldo is € 1,1 miljoen positief. De financiële positie van de gemeente is op dit moment gezond. Toch attenderen we u op enkele grote risico's die op ons afkomen.

We bevinden ons in economisch onstuimige tijden. De prijsinflatie is hoog en de prijzen voor energie en grondstoffen lopen snel op. Het is moeilijk in te schatten wanneer deze situatie zich gaat stabiliseren.

Een andere grote onzekerheid is de ontwikkeling van de middelen vanuit het Rijk. Bij het schrijven van deze aanbiedingsbrief is niet bekend hoe de middelen vanuit het Rijk zich na 2025 gaan ontwikkelen. Dit geldt voor de totale omvang van het Gemeentefonds, maar ook voor de gevolgen van de herijking van de verdeelmaatstaven voor dat fonds.

Ten slotte leidt de groei van onze gemeente tot behoeftes en ambities op het gebied van voorzieningen. Dit is vertaald in het coalitieprogramma en vervolgens geconcretiseerd in de deze begroting.

Toelichting

Argumenten en keuzemogelijkheden

Dit betreft de eerste begroting van het nieuwe college van Diemen. In de Programmabegroting 2023 zijn de ambities van het Coalitieakkoord 2022-2026 'Diemen met elkaar en voor elkaar' uitgewerkt. In een tijd waarin de wereld er in snel tempo anders uit is komen te zien, hebben we veel van onze voornemens al een concrete plek kunnen geven in deze begroting. In bijlage 1 vindt u een opsomming van het nieuwe beleid dat is opgenomen in de Begroting 2023.

- **Advies Auditcommissie**

Op 4 oktober is de Programmabegroting 2023 besproken in de auditcommissie. Naast enkele technische vragen heeft de auditcommissie twee adviezen gegeven, te weten:

1. Verbeter het gebruik en de sturing via prestatie-indicatoren. Sommige indicatoren lijken overbodig of zijn niet gevuld. Leg meer verband tussen de indicatoren en de (sub)doelen. En tenslotte wordt aandacht gevraagd voor het mogelijk maken van sturing op de prestatie-indicatoren.

Als vervolgactie op de vraag over de prestatie-indicatoren is de toezegging gedaan dat de directie met een procesvoorstel komt hoe tot een verbetering te komen in het gebruik en de sturing van prestatie-indicatoren. Dit procesvoorstel wordt aan de auditcommissie voorgelegd.

2. Graag in de paragraaf Lokale Heffingen de kostendekkendheid van de leges uitsplitsen voor de leges burgerzaken, de leges voor bouw-/omgevingsvergunningen en de overige leges.

In de paragraaf Lokale Heffingen zullen we de splitsing van de kostendekkendheid van de legesverordening verder uitsplitsen. Dit wordt via een erratum in de begroting 2023 verwerkt. Vanaf 2024 verwerken we dit standaard op deze manier.

Gevolgen en risico's

Financieel

Belangrijke onderdelen bij de besluitvorming van de begroting zijn het weerstandsvermogen, de lokale lastendruk en de nieuwe beleidsvoornemens.

➤ *Weerstandsvermogen en risicobeheersing*

De risico's en de berekening van het weerstandsvermogen zijn geactualiseerd.

De structurele weerstandsratio neemt af tot 'Matig'.

Het afnemen van de structurele weerstandsratio wordt vooral veroorzaakt door de verwachte doorvoering van de herijking van de verdeling van het Gemeentefonds. Als deze aanpassing daadwerkelijk plaats gaat vinden zonder compensatie, dan verslechtert ons structurele meerjarenperspectief behoorlijk en moeten we hier op anticiperen. De risico's van de 'open-einde' regelingen binnen het sociaal domein, met name voor de jeugdzorg en de bijstand blijven groot.

De incidentele weerstandsratio blijft uitstekend.

De incidentele weerstandsratio wordt voornamelijk beïnvloed door de grondexploitaties. De snelle ontwikkelingen en de grote geldstromen die binnen de grondexploitaties omgaan maken het grootste deel van de incidentele risico's uit.

Begroting 2023 (stand per 1 januari)	2023	2024	2025	2026
Algemene reserve	14.010	14.140	15.885	19.605
Risicoreserve	4.615	4.615	4.615	4.615
Saldo meerjarenraming	18.625	18.755	20.500	24.220

De Algemene Reserve is toereikend en blijft de komende jaren naar verwachting stabiel. Toekomstige negatieve rekeningresultaten en het voordoen van risico's kunnen dit beeld doen veranderen.

➤ *Lokale lastendruk*

De sturing op de lokale lastendruk vindt plaats bij vaststelling van de begroting. De uitwerking van de begrotingskaders verwerken we in de belastingverordeningen. De belastingverordeningen 2023 worden volgens planning in de gemeenteraadsvergadering van december 2022 vastgesteld. Voorstel is om alle belastingen en tarieven met 3,0% te indexeren. Een nieuwe berekening van de lokale lastendruk is opgenomen in de paragraaf 'Lokale heffingen'.

Juridisch

De begroting 2023 moet uiterlijk 15 november bij de toezichthouder - de provincie Noord Holland - zijn ingediend. De begroting is geagendeerd voor de raad van 3 november 2022.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Andere risico's

Niet van toepassing.

Wat merkt de burger van de te nemen beslissing?

Adviesraden

Niet van toepassing.

Opmerkingen over de uitvoering

Communicatie

De begroting wordt na aanbidding aan de gemeenteraad zoals gebruikelijk ook ontsloten via www.diemen.nl. Verder wordt de aanbidding begeleid door een persbericht.

In de week na aanbidding aan de gemeenteraad wordt een informatiepagina over de begroting in het DiemerNieuws geplaatst.

➤ *Planning begrotingsproces*

27 september	Vaststellen begroting door het college van B&W
29 september	Begroting (onder embargo) verzenden naar leden auditcommissie en raad
4 oktober	Bespreking auditcommissie
7 oktober	Deadline voor het indienen van technische vragen per e-mail
13 oktober	'Tafeltjesavond', bijeenkomst voor mondelinge beantwoording technische vragen
25 oktober	Inspreken gesubsidieerde instellingen
27 oktober	Informatieve / tactische raadsbespreking Programmabegroting 2023
3 november	Vaststellen begroting door raad (algemene beschouwingen / moties & amendementen)

Participatie

Niet van toepassing.

Projectmatig

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Programmabegroting 2023 gemeente Diemen

Burgemeester en wethouders van Diemen,
de secretaris,
G. Wildeman

de burgemeester,
E. Boog

Onderwerp: Programmabegroting 2023 gemeente Diemen

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,

Gelet op de voordracht van het college d.d. 27 september 2022

Besluit

1. Vaststellen van de 'Programmabegroting 2023' inclusief de nieuwe beleidsvoorstellen zoals opgenomen in bijlage 1 'Nieuw beleid in de Programmabegroting 2023' en de tekstaanpassingen zoals opgenomen in bijlage 2 'Erratum Programmabegroting 2023' .

Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 3 november 2022,

De voorzitter,

De griffier,

Bijlage 1: Nieuw beleid in de Programmabegroting 2023

Nieuw beleid Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
Sociaal				
Contractmanagement Wmo en Jeugd	-90	-90	-90	-90
Vervolg actieplan eenzaamheid	-55	-55	-55	-55
Budget Wmo-hulpmiddelen	-40	-40	-40	-40
Voorportaal MaDi Diemen	-50	-50	-50	-50
Jongerenwerk	-150	-150	-150	-150
Wmo	-160	-160	-160	-160
Kosten Sociaal Domein (taakstelling doorschuiven naar 2024)	-200	-	-	-
Inhuur projectmanager Sociaal Domein	-60	-	-	-
Huishoudelijke Hulp Toelage Dienst Thuis	-25	-25	-25	-25
Versterking dienstverlening gemeente	-160	-160	-160	-160
Totaal Sociaal	-990	-730	-730	-730
Veilig				
Aanpak ondermijning	-80	-80	-80	-80
Tweede controleur openbare ruimte	-30	-30	-30	-30
Totaal Veilig	-110	-110	-110	-110
Inkomen en armoede				
Administratie taken Sociaal Domein en Dienstverlening	-120	-120	-120	-120
Werken met ervaringsdeskundigen	-	-10	-10	-10
Bijstand en Re-integratie	-	-60	-60	-
Extra aandacht minimahuishouding	-15	-	-	-
Schuldhelpverlening	-10	-	-	-
Totaal Inkomen en armoede	-145	-190	-190	-130
Vrije tijd				
Uitbreiding taken Sportbedrijf	-20	-20	-20	-20
Totaal Vrije tijd	-20	-20	-20	-20
Onderwijs				
Consulent Wet Educatie & Beroepsonderwijs / beleidsondersteuner laaggeletterdheid	-70	-70	-70	-70
Medewerker Leerplicht	-60	-60	-60	-60
Gelijke onderwijskansen in het onderwijs	-30	-30	-30	-30
Onderwijshuisvesting - Opstellen periodieke leerlingenprognose	-5	-5	-5	-5
Totaal Onderwijs	-165	-165	-165	-165
Gebiedsontwikkeling				
Juridische handhaving (opkoopbescherming)	-80	-80	-80	-80
Inspecteur Bouwen en wonen	-80	-80	-80	-80
Inspecteur Bouwen en wonen - dekking uit leges omgevingsvergunning	80	80	80	80
Programma Samenlevingsopbouw Holland Park	-150	-150	-	-
Inhuur beleidsmedewerker Ruimtelijk Ordening	-100	-	-	-
Inhuur beleidsmedewerker Ruimtelijk Ordening - dekking exploitatiebijdrage en eigen formatiebudget	100	-	-	-
Inhuur beleidsmedewerker grondzaken	-60	-60	-30	-30
Verrijn Stuart	-20	-	-	-
Totaal Gebiedsontwikkeling	-310	-290	-110	-110

Nieuw beleid Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
Leefomgeving en klimaat				
Kostenstijging 'Programma Groot Onderhoud'	-135	-135	-135	-135
Kostenstijging 'Programma Groot Onderhoud' -> kosten afval	-75	-75	-75	-75
Kosten straatmeubilair	-55	-55	-55	-55
Energietransitie Warmteregisseur	-80	-80	-80	-80
Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen	-20	-20	-20	-20
Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen - dekking klimaatbeleidbudget	20	20	20	20
Extra groen	-5	-5	-5	-5
Bijdrage Diemerbos	-15	-15	-15	-15
Regionale energietransitie	-110	-135	-135	-135
Transitievisie Warmte met wijkgerichte aanpak	-100	-200	-200	-200
Bewonersacties energiebesparende maatregelen	-60	-60	-60	-60
Aanpak energiearmoede	-	-100	-100	-100
Totaal Leefomgeving en klimaat	-635	-860	-860	-860
Verkeer				
Integrale mobiliteitsvisie en verkeersveiligheid	-40	0	0	0
Totaal Verkeer	-40	0	0	0
Samen besturen				
Uitbreiding griffie	-100	-100	-100	-100
Participatie, communicatie en dienstverlening:				
- Voor en met Diemen	-100	-	-	-
- Betrokkenheid lokale democratie en bevordering opkomst verkiezingen	-10	-10	-10	-10
- Begrijpelijk taalgebruik	-	-10	-10	-10
- In beeld brengen ervaringen dienstverlening Gemeente	-	-20	-20	-20
Gastheerschap en beveiliging	-100	-100	-100	-100
Trainees	-140	-140	-140	-
Flexibilisering beloningssystematiek	-150	-150	-150	-150
Continuïteit informatievoorziening	-70	-70	-70	-70
Diemen 800 Jaar	-15	-	-	-
Totaal Samen besturen	-695	-605	-605	-465
Financiën				
Stelpost Indexering	-500	-500	-500	-500
Stelpost Stijgende energielasten	-150	-150	-150	-150
Totaal Financiën	-650	-650	-650	-650
Totaal Nieuw beleid Begroting 2023	-3.760	-3.620	-3.440	-3.240

Bijlage 2: Erratum Programmabegroting 2023

Raadsvoordracht

Blz. 1

Tekstuele toevoeging: Bij beslispunt 1 wordt naar de tekstaanpassingen als gevolg van de nieuw toegevoegde bijlage 2 'Erratum Programmabegroting 2023' verwezen.

Blz. 2

Tekstuele toevoeging: Het advies van de Auditcommissie is opgenomen.

Bijlage 1

Tekstuele verwijdering: Het voorbereidingskrediet voor de 'Gebiedsontwikkeling Sportcentrum Duran' is uit de tabel met nieuw beleid gehaald. Er volgt een aparte raadsvoordracht voor het beschikbaar stellen van het voorbereidingskrediet en bijbehorende onderzoeksopdracht.

Bijlage 2

Tekstuele toevoeging: Bijlage 2 met het erratum is toegevoegd aan de raadsvoordracht.

Leeswijzer

Blz. 5

Opmerking: tot op heden was het moment / de datum van de actualiteit van de begroting niet opgenomen in de leeswijzer.

Tekstuele toevoeging: Dit jaar zijn de mutaties tot september meegenomen in de programmabegroting 2023.

Inleiding: Waar staan we op financieel gebied

Blz. 11

Was: Op deze pagina stond niet vermeldt tot welke datum de actualiteit van de begroting is meegenomen.

Wordt: Dit jaar zijn de mutaties tot september meegenomen in de programmabegroting 2023.

Blz. 12

Was: "... blijft de komende jaren naar verwachting stabiel."

Wordt: "... blijft de komende jaren naar verwachting toenemen."

Blz. 14

Tekstuele verwijdering: Het voorbereidingskrediet voor de 'Gebiedsontwikkeling Sportcentrum Duran' is uit de tabel met nieuw beleid gehaald. Er volgt een aparte raadsvoordracht voor het beschikbaar stellen van het voorbereidingskrediet en bijbehorende onderzoeksopdracht.

Programma: Sociaal

Blz. 22 – kaderstellende beleidsnota's.

De beleidsnota's omtrent Jeugdhulp Diemen zijn vervangen voor de geactualiseerde nota's uit 2022:

- *Beleidsregels Jeugdhulp 2022;*
- *Nadere regels Jeugdhulp 2022;*
- *Verordening Jeugdhulp Diemen 2022.*

Blz. 26 – vervolg actieplan eenzaamheid.

Het bedrag van € 52.000 is aangepast naar € 55.000 voor inzet Consulent eenzaamheid en verbinding.

blz. 32 – Indicator 2.3.1.

De voetnoot bij deze indicator (2.3.1. – aantal bemiddelingen Diemen voor elkaar) is verwijderd. Deze indicator verwees naar de waarde zoals opgenomen in de Jaarstukken 2020.

Programma: Gebiedsontwikkeling

Blz. 86 – indicator 2.2.2.

2022 was blanco is aangepast naar NB.

Blz. 89 – Verhoging aanschaf woonunits.

Tekstuele toevoeging:

"De raad zal worden gevraagd om het krediet op te hogen, wellicht kan dat nog in 2022 gebeuren. Door deze verhoging houden we in ieder geval in de begroting 2023 rekening met de hogere kapitaallasten."

Blz. 89 – Verhuizing woonunit.

Tekstuele toevoeging:

“Middels de 3^e kwartaalbrief 2022 is er al € 150.000 als voorbereidingskrediet aangevraagd. Het totaal betreft vooralsnog € 1,1 mln. De investering (aanvulling) is daarmee € 950.000.

Programma: Leefomgeving en klimaat

Blz. 97 – Coördinatie Daarom Duurzaam Diemen.

“Deze coördinator is sinds december 2022...” wordt aangepast naar

“Deze coördinator is sinds december 2021...”.

Programma: Samen besturen

Blz. 116 – kaderstellende beleidsnota's.

Ambitiedocument Voor en met Diemen is toegevoegd.

Blz. 117 – extra capaciteit informatieveiligheid.

Afkorting Ensia toegevoegd aan de afkortingenlijst.

Blz. 123 – indicator 2.1.1.

Begroot 2023 stond op 70% deze indicator is aangepast naar 80%

Blz. 127 – videocamera's en TV's raadszaal.

Tekstuele aanpassing.

“nu wordt dat gedaan met één camera.” is aangepast naar

“nu wordt dat gedaan via een live geluidsstream, nog niet middels videostream.”

Paragraaf: Risico's en Weerstandvermogen

Blz. 161 – nadere omschrijving risico (BUIG).

Tekstuele toevoeging:

“Gemeenten kunnen ook geld tekort komen indien de uitkering van het Rijk onvoldoende is om de bijstandslasten te dekken.”

Blz. 162 – leerlingengroei Diemen.

Tekstuele aanpassing.

“wordt in 2021 voorbereid...” is aangepast naar

“is in 2021 voorbereid...”

Paragraaf: Bedrijfsvoering

Blz. 176 – formatie-uitbreidingen.

Tabel formatie-uitbreidingen is aangepast naar cijfers in de teksten op de programma's.

Onderstaande ontbrekende fte's zijn toegevoegd aan de tabel;

- *Wet inburgering (1,0 fte)*
- *Contractmanagement Wmo en Jeugd (1,0 fte).*

Paragraaf: Lokale heffingen

Blz. 181 – uitwerking financieringssysteem na 2025.

Tekst verwijderd:

“Overigens is een herziening van het systeem van provinciale opcenten ook noodzakelijk gelet op het voornemen om met ingang van 20230 het zogenoemde ‘rekeningrijden’ in te voeren.”

Blz. 184. – precariobelasting.

Tekstuele aanpassing.

“Voorstel is het tarief toeristenbelasting in...” is aangepast naar

“Voorstel is het tarief precariobelasting in...”

Blz. 184 – precariobelasting.

Tekstuele toevoeging.

“het betreft hier de overgangstermijn bij gewijzigde wet.”

Blz. 190 – riolering.

In de tabel is de regel “onttrekking uit egalisatievoorziening” verwijderd.

Blz. 193 – leges.

De tabel Leges is opgesplitst in aparte tabellen voor Leges burgerzaken, leges omgevingsvergunningen en overige leges.

Blz. 196 – de plaats van Diemen op de ranglijst van het Coelo.

Tekstuele aanpassing:

Was - "Diemen staat met de woonlasten voor woningeigenaren in 2021 op plaats 191. In 2020 was dit op plaats 226."

Wordt - "Diemen staat met de woonlasten voor woningeigenaren in 2022 op plaats 213. In 2021 was dit op plaats 191."

Was - "Diemen staat met de woonlasten voor huurders in 2021 op plaats 145. In 2020 was dit de 147ste plaats."

Wordt - "Diemen staat met de woonlasten voor huurders in 2022 op plaats 125. In 2021 was dit de 145ste plaats." Paragraaf: Verbonden partijen.

Blz. 217 – gemeenschappelijke regelingen.

Tabel 'bijdrage aan Gemeenschappelijke regelingen', de bijdrage voor Gemeentelijke Gezondheidsdienst (veilig thuis) is aangepast in 2022 van 152 naar 88. In 2023 is een aanpassing gedaan van 109 naar 106.

Paragraaf: Financiering

Blz. 239 – Dividend en rentebaten van leningen.

Alinea's 'dividend en rentebaten van leningen' en 'De gemeentefinanciering' zijn omgewisseld in de financieringsparagraaf.

Financiële begroting – overige financiële tabellen

Blz. 281 – Meerjareninvesteringsplan.

Typefout:

"Videocamera's en TV's raadszaal" is aangepast naar

"Videocamera's en TV's raadszaal".

Bijlage

Blz. 293 – bijlage subsidies.

Typefout:

"3410 St. Assalaam" is aangepast naar "3410 As-Salaam".

Tekstuele aanpassing:

"3490 St. RK-scholen" is aangepast naar "3490 St. ASKO".